

Universitatea Creștină

Dimitrie Cantemir

din București

Facultatea de Management Turistic
și Comercial Timișoara

Specializarea Economia Comerțului, Turismului și Serviciilor

GHID

**PRIVIND ELABORAREA ȘI PREZENTAREA
LUCRĂRII DE LICENȚĂ**

**Timișoara
2021-2022**

I. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND ELABORAREA ȘI PREZENTAREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ

Finalizarea studiilor universitare implică organizarea examenului de licență, de către instituțiile de învățământ superior acreditate instituțional. Examenul de licență organizat de FMTC Timișoara cuprinde două probe, organizate în baza metodologiei aprobate de Senatul Universității Creștine Dimitrie Cantemir. Aceste probe se constituie dintr-un *examen scris*, bazat pe disciplinele fundamentale și de specialitate parcurse în anii de studii la specializarea absolvită (proba 1 - *Evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate*) și dintr-o *lucrare de licență* elaborată de către absolvenți, sub îndrumarea unui cadru didactic și susținută în fața unei comisii de licență (proba 2 - *Prezentarea și susținerea lucrării de licență*).

Lucrarea de licență este o lucrare scrisă, de anvergură, realizată de absolvent cu un scop precis și pe baza unui plan prestabilit și riguros, pe o temă aleasă din liste cu teme orientative propuse de către coordonatorii științifici sau o temă propusă de absolvent și acceptată de coordonatorul științific. Cererea prin care se solicită aprobarea temei și a coordonatorului lucrării de licență, va fi avizată de către Directorul de Departament și aprobată de către Decanul Facultății (anexa1).

Fiind un studiu elaborat de sinteză, cu caracter aplicativ, lucrarea de licență are rolul de a demonstra competențele generale și de specialitate dobândite de către absolvenți.

Prezentul ghid privind elaborarea și prezentarea lucrărilor de licență în cadrul FMTC Timișoara, Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir, urmărește prezentarea unor repere privind alegerea temei, stabilirea coordonatorului științific, operațiunile de elaborare și redactare a lucrării de licență.

1.1. ALEGEREA TEMEI ȘI STABILIREA COORDONATORULUI ȘTIINȚIFIC

Activitatea de elaborare a lucrării de licență trebuie să reprezinte o continuare firească a activității universitare și de pregătire profesională a studenților. Scopul acestor lucrări este cel al finalizării studiilor și atingerea unor standarde de calitate în profesiunea aleasă. Pe de altă parte, lucrarea de licență trebuie să reprezinte și să facă dovada consistenței în specializarea urmată pe parcursul anilor de studii. Pentru a răspunde acestor cerințe, mai întâi, studenții trebuie să se preocupe de delimitarea temei sau stabilirea titlului lucrării. Această activitate se poate realiza prin cunoașterea și studierea temelor propuse de către cadrele didactice din facultatea noastră, dar și prin propunerile făcute de către studenți.

Titlul lucrării trebuie să acopere aria studiilor și științelor economice. Nu se poate alege un titlu pentru lucrarea de licență care se referă sau se regăsește în câmpul de investigație al științelor și/sau disciplinei neeconomice. Pot fi abordate teme interdisciplinare dar care au ca obiect de analiză sfera vieții și activității economice. Titlul lucrării poate fi precedat de un supratitlu sau urmat de un subtitlu prin care autorul să delimiteze, mai precis, sfera investigației sale.

Coordonatorul științific poate fi oricare dintre cadrele didactice ale programului de studii universitare de licență, având titlul științific de profesor universitar doctor, conferențiar universitar doctor, lector universitar doctor/doctorand. Asistenții universitari doctori sau doctoranzi pot coordona în mod excepțional lucrări de licență numai în co-tutelă cu cadrele didactice menționate mai sus.

Odată aleasă tema, în funcție de cerințele conducerii academice a facultății și cadrelor didactice, se vor întocmi documente preliminare și se vor obține avizele necesare pentru acceptarea înregistrării acesteia.

1.2. ÎNTOCMIREA STRUCTURII PRELIMINARE SAU A PROIECTULUI LUCRĂRII

După stabilirea și acceptarea temei, studentul trebuie să aibă în vedere elaborarea și prezentarea structurii sau proiectului lucrării coordonatorului sau îndrumătorului științific. Această structură trebuie să cuprindă, în mod distinct, următoarele elemente:

- *Introducere în tematica lucrării;*
- *Motivația, importanța și metodologia de cercetare utilizată;*
- *Propuneri privind structura lucrării sau succesiunea capitolelor și subcapitolelor;*
- *Concluziile ce decurg din activitatea ce va fi desfășurată;*
- *Repere sau referințe bibliografice cunoscute și cele care urmează să fie consultate în vederea documentării și elaborării lucrării.*

Structura sau proiectul lucrării este de fapt cuprinsul preliminar și/sau provizoriu al lucrării. Opțiunea pentru acest demers se face în funcție de cercetările anterioare, bibliografia orientativă consultată, sugestiile coordonatorului științific, importanța și actualitatea temei, preocuparea sau preferința autorului pentru anumite segmente din tema tratată etc. Această structură are un caracter provizoriu și se poate modifica în funcție de informațiile obținute, posibilitățile de documentare, schimbările și noutățile din câmpul cercetărilor științifice, părerile și concluziile autorilor, intervențiile coordonatorului științific, limitele și constrângerile conjuncturale și temporale sub imperiul cărora se desfășoară activitățile ulterioare.

1.3. DOCUMENTAREA, PRELUCRAREA ȘI ORDONAREA DATELOR ȘI INFORMAȚIILOR

Documentarea

Aceasta etapă este consacrată muncii de documentare prin depistarea și întocmirea bibliografiei pentru tema aleasă, prin consultarea acesteia și a informațiilor oferite de alte surse: documente oficiale, informații și documente economice elite și inedite, presa, reviste și publicații de specialitate, site-uri etc. Este etapa cea mai complexă, dar și cea mai importantă care asigură substanțialitatea lucrării. Activitatea de documentare asigură cunoașterea rezultatelor și dezbaterilor științifice pe tema abordată dar și baza de plecare pentru viitoare lucrare de licență.

Activitatea de documentare trebuie să fie selectivă, dar cât se poate de reprezentativă, prin inventarierea și consultarea datelor și informațiilor cu cea mai mare relevanță pentru tema abordată. Pe măsura desfășurării activității de documentare se impune selectarea, ordonarea și prelucrarea datelor și informațiilor.

Redactarea lucrării

După activitatea de documentare pentru lucrarea de licență se impune elaborarea sau redactarea acesteia. Este o operațiune importantă care presupune la rândul ei mai multe etape.

În primul rând, trebuie să se procedeze la asigurarea unei concordanțe între structura preliminară și baza documentară și să se facă corecțiile și modificările necesare.

Urmează etapa de delimitare și redactare a textului, pe capitole, subcapitole, studii de caz, concluzii, anexe, reprezentări grafice, imagini, bibliografie. Nu există o rețetă unică în redactarea unui text, dar se impun câteva aspecte care oferă lucrării consistență și relevanță:

- exprimare concisă;*
- claritate;*
- înlănțuirea logică a ideilor;*
- abordarea critică a problematicii;*
- originalitate;*
- respectarea normelor gramaticale și a celor ortografice și de punctuație.*

Ideile, opiniile, afirmațiile din textul lucrării trebuie să se bazeze pe bibliografia consultată și pe propriile analize. Este de preferat să se facă distincția între rezultatele anterioare și cele ale absolventului, să se poată depista cu ușurință contribuția adusă în câmpul cercetărilor economice prin lucrarea asumată.

Un aspect deosebit de important constă în **respectarea dreptului de autor** reglementat prin legislația internațională, europeană și românească. Pentru respectarea legii și protecția autorilor în

țara noastră funcționează: „Oficiul Român pentru Drepturile de Autor”. În activitatea de redactare a lucrării, în literatura de specialitate s-a impus formula *EARS* care înseamnă *Elimină Adaugă Reorganizează Substitue*. Aceasta presupune o adaptare permanentă a textului în funcției de documentația realizată, evoluția cercetărilor în domeniu, cerințele coordonatorului științific, exigențele și importanța temei etc. *Eliminarea* se impune atunci când informațiile despre subiect abundă și/sau se suprapun și sunt deja extrem de cunoscute. *Adăugirile* sunt necesare pentru argumentarea opiniilor exprimate și consolidarea textului și a concluziilor. *Reorganizarea* este o activitate necesară spre finalul lucrării cu scopul stabilirii structurii finale, în funcție de datele și informațiile prezentate, de succesiunea logică a discursului științific. *Substituirea* nu înseamnă eliminarea sau înlocuirea unor texte cu altele, ci mai degrabă identificarea informațiilor și argumentelor care susțin cercetarea și renunțarea la cele de prisos sau la cele arhicunoscute și mai puțin necesare în construirea textului.

Unele lucrări de licență au un caracter teoretic mai accentuat, iar altele mai aplicativ. În funcție de tema tratată se pot insera în cuprinsul acesteia **studii de caz**. Uneori lucrarea însăși este un studiu de caz. Indiferent de situație, studiile de caz sunt **necesare, obligatorii și utile** în demersurile științifice. Pentru ilustrarea acestora puteți folosi în cuprinsul lucrării casetarea informațiilor prezentate.

Un text pentru o lucrare de licență, poate fi ilustrat cu **tabele, grafice, imagini** etc. Utilizarea tabelor și graficelor este mai mult decât necesară, deoarece acestea exprimă evoluțiile în timp a unor tendințe economice și sunt indispensabile pentru cercetările economice. Pentru o mai bună operativitate, în structura sau cuprinsul lucrării poate apărea o secțiune numită *Lista tabelor, graficelor și imaginilor*.

Dacă lucrarea prezintă și elemente evolutive ale unor fenomene și procese economice se poate realiza o cronologie a acestora.

II. RECOMANDĂRI ȘI SUGESTII PRIVIND STRUCTURA LUCRĂRII DE LICENȚĂ PE CAPITOLE

La nivelul unei lucrări de diplomă se recomandă respectarea următoarei structuri:

INTRODUCERE (1-2 pagini)

Introducerea trebuie să reprezinte o imagine succintă a stadiului actual al cunoașterii în sfera tematicii abordate, demersul științific al studentului, precum și rezultatele obținute, fie ele de

natură conceptuală sau practică. În această primă parte, trebuie să rezulte în mod clar **motivația, importanța și metodologia cercetării**.

Dacă demersul științific este unul cu caracter preponderent practic, atunci se impune precizarea distinctă și clară a etapelor parcurse pentru realizarea efectivă a lucrării.

De asemenea, se prezintă structura lucrării pe capitole, descriind succint fiecare capitol al lucrării. Se precizează principalele surse de informații utilizate.

Esența și conținutul cercetării derulate de către student trebuie să se regăsească la nivelul **fiecărui capitol** din cadrul lucrării. Conținutul propriu-zis al capitolelor, precum și dimensiunile acestora vor fi stabilite împreună cu îndrumătorul științific al lucrării.

Ultimul capitol al lucrării se recomandă a fi alocat formulării **concluziilor** generate ale cercetării întreprinse, precum și **propunerile** inițiate de către student, ca urmare a concluziilor conturate.

CAPITOLUL I. PREZENTAREA GENERALĂ A ORGANIZAȚIEI **(aproximativ 10 pagini)**

În acest capitol se prezintă aspecte generale referitoare la activitatea organizației (firmei, instituției etc.) în cadrul căreia se realizează studiul de caz, astfel:

- datele de identificare și obiectul de activitate al organizației;
- scurt istoric al activității;
- structura organizatorică (divizii, departamente etc.) și principalele categorii de personal;
- poziția actuală pe piață și contextul concurențial;
- etc.

În cazul în care studiul de caz constă în realizarea unei cercetări de marketing, în acest capitol se prezintă produsele, serviciile, colectivitățile etc. care fac obiectul cercetării.

CAPITOLUL II. EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI AI ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIEI (4-5 pagini)

În acest capitol se prezintă, **sub formă tabelară și cu ajutorul graficelor**, evoluția principalilor indicatori economici ai activității organizației pe perioada ultimilor 3-4 ani:

- cifra de afaceri;
- veniturile totale;
- cheltuielile totale;

- profitul realizat;
- rata profitului;
- productivitatea muncii.

Pentru fiecare indicator se analizează variația absolută și relativă (procentuală), identificându-se factorii care au cauzat această variație. Datele vor fi preluate din situațiile financiare ale firmei.

În cazul unei cercetări de marketing, în acest capitol se prezintă obiectivele și ipotezele cercetării și se detaliază metodologia de cercetare.

CAPITOLUL III. (10-15 pagini)

Conținutul acestui capitol are relevanța cea mai mare în abordarea temei alese și trebuie structurat și tratat ca atare, după indicațiile coordonatorului științific al lucrării.

În acest capitol se analizează și se prezintă în detaliu tema (activitatea) care face obiectul studiului de caz, din domeniile: management, marketing, contabilitate, analiză economico-financiară, finanțe, economia turismului, economia comerțului etc. De asemenea, în acest capitol se prezintă indicatorii specifici ai activității analizate.

CAPITOLUL IV. CONCLUZII ȘI PROPUNERI (minim 2-3 pagini)

Pe baza informațiilor prezentate în capitolele anterioare se vor formula concluzii și propuneri privind perfecționarea activității studiate, elaborarea de strategii la nivelul organizației etc. sau se prezintă rezultatele cercetării de marketing.

BIBLIOGRAFIE

Lucrarea de licență trebuie să aibă la bază o documentare solidă, reală, autentică și relevantă regăsită la nivelul **referințelor bibliografice**. Bibliografia va conține **minim 15 lucrări de specialitate din literatura națională și internațională** și va fi ordonată după numele primului autor. Se vor preciza numele autorului, inițiala prenumelui, titlul lucrării, editura, anul apariției. Se vor face și **referințe bibliografice Internet**, la care se va preciza calea/link-ul (*adresa completă a paginii web*). Referințele bibliografice prezentate la finalul lucrării trebuie să se regăsească integral în textul materialului elaborat.

ANEXE

Dacă se consideră oportună atașarea la o astfel de lucrare a unor **anexe**, care vin în sprijinul susținerii demersului științific întreprins, se recomandă ca ponderea acestora raportată la numărul

total de pagini al lucrării să fie **maxim 10%**. De asemenea graficele, tabelele, imaginile nu trebuie să se substituie textului, ci să fie numai o completare și susținere a acestuia.

Se prezintă materialele relevante pentru tema abordată în cadrul lucrării de licență, dar a căror includere în conținutul lucrării îngreunează parcurgerea sau perceperea acesteia.

III. NORME DE TEHNOREDACTARE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ

Redactarea lucrării de diplomă trebuie realizată astfel încât să reflecte caracterul științific al acesteia. În acest sens este recomandabil să se respecte următoarele **reguli de editare**:

- formatul paginii este A4, iar marginea va fi de 2,5 cm stânga și de 1,5 cm sus, dreapta și jos;
- fontul utilizat în redactarea conținutului va fi Times New Roman, mărime 12, spațiat la 1,5 rânduri;
- fontul utilizat la notele de subsol și/sau surse va fi Times New Roman, mărime 10, spațiat la 1 rând;
- fontul utilizat la tabele, figuri și grafice va fi Times New Roman, mărime 11, spațiat la 1 rând;
- lucrarea va fi scrisă în limba română, obligatoriu cu diacritice și paginată jos, în dreapta paginii (bottom of page, right);
- cuprinsul lucrării trebuie să fie paginat și prezentat la începutul lucrării de licență;
- anexele (numerotate și denumite) și bibliografia se pun la finele lucrării (cf. structurii propuse);

Redactarea titlurilor capitolelor și subcapitolelor va respecta următorul format:

1. TITLUL CAPITOLULUI (14pt, bold, capitals, center)

(12pt)

1.1. TITLUL SUBCAPITOLULUI (12pt, bold, capitals, justify)

(12pt)

Titlurile capitolelor trebuie să fie numerotate continuu, iar subcapitolele vor fi numerotate în funcție de numărul capitolului, fără însă să utilizeze mai mult de 3 cifre pentru numerotarea acestora (de exemplu, 1.2.1.).

La notele de subsol și la sursele citate în conținutul lucrării, se vor preciza numele autorului, inițiala prenumelui, titlul lucrării, editura, anul apariției și pagina/paginile la care se regăsește citatul sau referința respectivă;

Numerotarea paginilor se va realiza continuu, începând cu numărul 7, pe prima pagină a introducerii.

Tabelele, figurile și graficele sunt obligatorii, se denumesc și se numerotează separat. Dacă acestea nu aparțin autorului, obligatoriu va fi precizată sursa.

REFERINȚELE BIBLIOGRAFICE (12pt, bold, capitals, left) trebuie să conțină doar acele surse bibliografice citate în text, iar ordonarea lucrărilor se face alfabetic, după numele autorului. Dacă sunt mai mulți autori fără un coordonator se poate utiliza varianta celor trei steluțe * * *, după care se inserează titlul lucrării. Dacă lucrarea are un coordonator, trecut pe foaia de titlu, se va consemna numele acestuia, cu precizarea coord., în paranteză.

Bibliografia se plasează la sfârșitul lucrării, înainte anexe.

Exemple de scriere a bibliografiei:

1. Jivan, A., Sava, C., Caiet de seminar pentru probleme de turism, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, Facultatea de Management Turistic și Comercial, Editura Mirton, Timișoara, 1998.
2. Stănciulescu, G., Tehnica operațiunilor de turism, Editura All – Educațional, București, 1998.
3. XXX – Anuarul statistic al României, 2001.

Dacă o lucrare conține note de subsol, acestea se vor marca într-un singur mod (cu cifre arabe). Toate notele menționate pe o pagină trebuie să se regăsească în subsolul paginii respective.

Pentru întregul text cuprins în lucrare se recomandă utilizarea același tip de *bullets* pentru a puncta sau enumera diverse elemente.

IV. DEPUNEREA LUCRĂRII ÎN VEDEREA EVALUĂRII

Lucrarea de licență va fi copertată, respectând modelul prezentat în **anexa2**;

Lucrarea va fi depusă la secretariatul facultății, în termenul anunțat, însoțită de referatul coordonatorului științific.

Lucrarea de licență depusă în forma scrisă va fi însoțită obligatoriu de CD cu înregistrarea electronică a conținutului acesteia, conținut care va fi verificat în momentul depunerii lucrării de membrii comisiei de licență. CD-ul va fi atașat formatului tipărit, pe coperta interioară, în plic. Se va scrie cu marker pe CD numele, prenumele autorului și promoția.

Coordonatorul științific își rezervă dreptul de a nu accepta pentru susținere o lucrare care nu a respectat regulile și normele din Ghidul de elaborare, în cerințele catedrelor și exigențele cadrului didactic.

V. SUSȚINEREA PUBLICĂ A LUCRĂRII ÎN FAȚA COMISIEI DE LICENȚĂ

Lucrarea de licență se susține în ședință publică, în fața comisiei de licență (comisie de specialitate, validată de Senatul Universității Creștine Dimitrie Cantemir).

Prezentarea lucrării în fața comisiei de licență se va realiza în limba română, în Power Point.

Durata prezentării: 7 - 10 minute;

Mijloacele electronice multimedia (calculator, laptop, videoproiector) sunt în dotarea facultății.

Studentii trebuie să aducă, în ziua susținerii, doar prezentarea Power-Point salvată pe suport magnetic.

La susținerea lucrării participă și coordonatorul, dacă acesta nu este membru în comisia de examen.

Absolventul se prezintă (în fața comisiei), enunță titlul și obiectivul lucrării de licență și structura acesteia, enumerând pe scurt obiectivele specifice pe capitole (cu un foarte scurt comentariu).

Este posibil ca membrii comisiei de examinare să solicite renunțarea la detalieri, fiind mai degrabă interesați de concluziile analizei efectuate, de natura soluțiilor proiectate, de contribuția personală a absolventului, de evaluarea efortului economic, de modalitățile de implementare a soluțiilor propuse și de estimarea efectelor economice.

VI. STABILIREA NOTEI

Stabilirea notei se realizează în prezența tuturor membrilor comisiei, avându-se în vedere următoarele **criterii de evaluare**:

- 1. Complexitatea conținutului științific al lucrării*
- 2. Capacitatea de sinteză și gradul de competență dovedit de către student;*
- 3. Structura lucrării analizate;*
- 4. Valoarea și relevanța referințelor bibliografice studiate;*
- 5. Existența metodologiei de cercetare și a motivației cercetării;*

6. *Valoarea rezultatelor obținute ca urmare a cercetării desfășurate;*
7. *Capacitatea de a prezenta în fața membrilor comisiei lucrarea elaborată;*
8. *Gradul și capacitatea de a răspunde la toate întrebările adresate de membrii comisiei;*
9. *Respectarea prevederilor prezentului ghid și a cerințelor formulate de cadrele didactice coordonatoare.*

Timișoara,2022

SE APROBĂ
DECAN,
Conf.univ.dr. Miculescu Marius

DOMNULE DECAN,

Subsemnatul (a) _____, student(a) al
Universității Creștine Dimitrie Cantemir, Facultatea Management Turistic și Comercial din
Timișoara, forma de învățământ____, anul ____, grupa_____, specializarea Economia Comerțului
Turismului și Serviciilor vă rog să aprobați tema pentru lucrarea de licență

_____,
elaborată sub coordonarea științifică a:_____.

Aviz Coordonator Științific

.....

Semnătura,

Data : _____

Domnului Decan al Facultății de Management Turistic și Comercial din Timișoara

Anexa 2 - COPERTA LUCRĂRII DE LICENȚĂ

**UNIVERSITATEA CREȘTINĂ DIMITRIE CANTEMIR
FACULTATEA DE MANAGEMENT TURISTIC ȘI COMERCIAL DIN
TIMIȘOARA**

Specializarea: Economia Comerțului, Turismului și Serviciilor

LUCRARE DE LICENȚĂ

Coordonator(i) științific(i):

Grad didactic, nume, prenume

Absolvent:

Nume, inițiala tatălui, prenume

Timișoara

2022

Anexa 3 - PRIMA PAGINĂ

**UNIVERSITATEA CREȘTINĂ DIMITRIE CANTEMIR
FACULTATEA DE MANAGEMENT TURISTIC ȘI COMERCIAL DIN
TIMIȘOARA**

Specializarea: Economia Comerțului, Turismului și Serviciilor

Titlul lucrării de licență /Denumirea temei

Coordonator(i) științific(i):

Grad didactic, nume, prenume

Absolvent:

Nume, inițiala tatălui, prenume

Timișoara

2022